

Eesti Vabariik

TARTU LASTEKUNSTIKOOL

Vormiõpetuse ainekava (põhiõpe)

1. Õppe eesmärgid vormiõpetuse ainekava läbimisel I – IV kursuseni

Vormiõpetuse eesmärgiks on tutvumine kolmemõõtmeliste kunstiliste objektide ja nende loomise seaduspärasustega. Aine läbinud õpilane omab ülevaadet vormimaailma mitmekesisusest ja selle ruumilise organiseerimise printsiipidest. Õppeperioodi jooksul vaadeldakse skulptuuri ajaloolise arengu põhietappe ja jälgitakse kaasaegse vormiõpetuse suundumusi, tutvutakse eesti ja maailma skulptorite loominguga. Õpitakse tundma ja valdama plastilis-mahulise modelleerimise ja konstrueerimise võtteid ja vahendeid. Vormiõpetus arendab vaatlus-, kujutamise- ning eneseväljendusoskust.

Õpe toimub peamiselt stuudiotunni vormis. Stuudiotund hõlmab endas ülesande püsitust, kavandamist, töö teostamist, pidevat tagasisidet ning lõpptulemuse hindamist ja analüüsi.

Vähemalt kord poolaastas tehakse grupitööd kursusekaaslastega; vähemalt kord õppeaastas tehakse grupitööd kursuseväliselt.

Iga õppeastme õpilased valmistavad tunni alguses savi ette (sõtkuvad savi, reguleerivad selle niiskust); tunni lõpus koristavad oma töökoha ning pesevad ära töövahendid ja käed.

2. Õppemaht

I – III kurusel on 2 vormiõpetuse tundi nädalas. IV kursusel on 2 kaasaegse skulptuuri tundi nädalas.

Õppeaasta jaguneb kaheks semestriks:

I semester   3. september – 23. detsember

II semester   1. jaanuar – 15. mai

3. Õppe sisu

I KURSUS

Eesmärk on omandada alusteadmised skulpturaalsete vormide loomiseks, arendada loovust, ruumilist mõtlemist, käelist osavust, nägemismälu ning jäljendamisoskust.

Õpiväljundid

Õpilane:

- tunneb ära ja kasutab põhilisi töövahendeid ja -võtteid;
- tunneb ära geomeetrilised kujundid ning voolib neid savist;
- voolib oma võimetele vastavalt looduses esinevaid vorme;
- kirjeldab lihtsamaid vorme (sügavus, laius, kõrgus ja osade omavahelised suurusuhted).

Õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

1. Savi põhiomadused (erinevad olekud, kasutusviisid, savi ettevalmistamine) ning töövahendid (stekad, alused, rull, pahtlilabidas).
2. Põhilised töövõtted: veeretamine, muljumine, lamedaks surumine, väljavenitamine; vormi ülesehitamine tükk-tüki haaval; vormi jälgimine erinevatest suundadest.
3. Põhivormide tundmaõppimine (kera, kuup, koonus, silinder) ning vormi kirjeldamisel kasutatavad mõisted (sügavus, laius, kõrgus, ees, taga, horisontaal, vertikaal, pealtvaade, külgvaade).
4. Natuuri järgi voolimine (lihtsa vormiga esemed, taimed, puuviljad jms).
5. Lühiajalised kompositsiooniülesanded looduse, inimeste, tehiskeskkonna ja eesti rahvakultuuri teemadel.

II KURSUS

Eesmärk on arendada süvenenud suhtumist õppetöösse, head jäljendamisoskust, täpsust ja korrektsust. Õpitakse uusi, keerulisemaid töövõtteid.

Õpiväljundid

Õpilane:

- on omandanud uued töövõtted: mõõtmine, märkimine, rullimine, tööde säilitamine, pakkimine, kipsi segamine, raiumine, töökoha korrashoid kipsiga töötamisel;
- on valanud ühe kipsreljeefi;
- on teadlik skulptuuri võimalustest ning analüüsib oma loomingut.

Õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

1. Kõrg- ja madalreljeef; geomeetiline ja figuraalne reljeef; mõisted sümmeetria ja natuurilähedus.
2. Kipsi omadused ja kasutamine; kipsivalu; kipsitööks vajalikud vahendid (kummitops, segamispulk, pahtlilabidas, aluskile, vaha, vedelseep, vaseliin, meisel, haamer, traat, näpistangid); tööde pakkimine ja säilitamine.
3. Skulptuuri mitmekesisus ning erinevad valmistamisviisid: vaba- ja pisiplastika, dekoratiiv- ja monumentaalskulptuur, kaasaegne skulptuur ja installatsioon.
4. Lühi- ja pikaajalised kompositsiooniülesanded looduse, inimeste, fantaasia, tehiskeskonna, eesti rahvakultuuri ja maailmakultuuri teemadel. Võrreldes eelmise kursusega on valminud tööd sidusamad, viimistletumad ja teemakesksemad; pinnafaktuure kasutatakse loovalt.

III KURSUS

Eesmärk on õppida süvendatult inimese ja inimese pea kujutamist. Tutvutakse kaasajale omaste skulptuuriväljendusvahenditega.

Õpiväljundid

Õpilane:

- kasutab uusi töövahendeid: silmusrauda, karkassi, liimipüstolit, saagi, nuga ja teeb seda

ohutult;

- modelleerib inimpea osi ja pead, lähtudes proportsiooni- ja anatoomia reeglitest;
- on valmistanud inimfiguuri, arvestades proportsioone ja mahte;
- valmistab kavandeid;
- väljendab oma ideid ja emotsioone skulptuuri meediumi abil.

Õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

1. Keerukamad modelleerimisvahendid ja –võtted: karkassi tüübid ja nende kasutamine; faktuuri ja tekstuuri kasutamine, töövahendi jälje väärtustamine; mitmesuguste stekade ja silmusraudade kasutamine.
2. Pea modelleerimine: näo osad (silm, nina, suu, kõrv); pealuu; pea konstruktsioon (tahkpea); mõisted vormihari ja vormipõhi; juuste üldistatud kujutamine.
3. Täisfiguur: inimkeha peamised mahulised vormid, proportsioonid ja soolised iseärasused.
4. Erinevatest materjalidest skulptuuri valmistamine: looduslike ja tehismaterjalide tundmaõppimine (puit, hein, penoplast jms); erinevate materjalide töötlemisviisid; kavandi põhjal sobiliku materjali valimine; autoritöö.

IV KURSUS – Kaasaegne skulptuur

Eesmärk on aru saada kaasaegsest vormikeelest. Valmistatakse skulptuure, kasutades tänapäevale omaseid materjale ja väljendusvahendeid. Arendatakse vormiharmonia tunnetust, ruumilist mõtlemist ning käelisi oskusi.

Õpiväljundid

Õpilane:

- kasutab modelleerimisel õigeid töövõtteid;
- teeb kavandeid ning vormistab need korrektselt;
- loob erinevatest materjalidest ruumilis-vormilisi dekoratiivseid või arhitektoonilisi objekte;
- esitleb oma kavandeid ja/või valminud töid kursusekaaslastele;
- on tutvunud erinevate kunstistiilidega ning on teadlik erinevate materjalide ja tehnikate kasutamise võimalustest;
- on tutvunud tehismaterjalidega ning kasutanud neid kompositsioonide loomisel.

Õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

1. Kunstistiilid (kubism, abstraksionism, funktsionalism, popkunst, kineetiline kunst, minimalism, maakunst, kitsš, hüperrealism, installatsioon) ning eri stiilidest lähtuvalt kolmemõõtmeliste kompositsioonide võimalikud lahendused.
2. Ebatraditsioonilised modelleerimistehnikad ja materjalid: vedela kipsi sisse kastetud riidetükkide, kile, penoplasti, makrofleksi, traadi, silikooni, papieemašee jms kasutamine modelleerimisel; looduslike, töödeldud ja sünteetiliste materjalide julge ja loov kasutamine; erinevad tehnilised võtted sõltuvalt kasutatavast materjalist.
3. Objekt ruumis: avatud ja suletud ruum, ruumikompositsioon, ruumiline kompositsioon, kompositsioon ruumis.
4. Loomeprotsessi teadlik juhtimine: loomingulise probleemi iseseisev püstitamine; huvide ja kalduvuste arvestamine tegevuse planeerimisel; töö kavandamine ja maketi valmistamine; lahendusvariantide analüüsimine ning olulise ja mitteolulise eristamine; idee väljendamiseks sobiliku materjali (sh savi) leidmine, kogumine ja kasutamine.
5. Grupitöös kompromissi leidmine ja sünergia loomine; dialoog õpetajaga.